

Tunnistetiedot poistettu

Käännös

C-297/24 - 1

Asia C-297/24 [Brosion]ⁱ

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

26.4.2024

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Cour de cassation (ylin yleinen tuomioistuin, Luxemburg)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

25.4.2024

Valittaja:

CY

Vastapuoli:

Caisse pour l'avenir des enfants

[--]

Asianosaiset

CY, kotipaikka [Ranska],

kassaatiomenettelyn valittajana,

[--]

vastaan

Caisse pour l'avenir des enfants [--]

kassaatiomenettelyn vastapuolena,

ⁱ Tämän asian nimi on kuvitteellinen nimi. Se ei vastaa oikeudenkäynnin minkään asianosaisen todellista nimeä.

[–] ottaen huomioon Conseil supérieur de la sécurité sociale (ylin sosiaaliasioiden tuomioistuin, Luxemburg) 2.3.2023 [–] antaman valituksenalaisen tuomion;

[–]

Tosiseikat

Valituksenalaisen tuomion mukaan [–] [Caisse pour l’avenir des enfants] on lakkauttanut CY:ltä, joka on rajatyöntekijä, [–] perheavustuksen, jota maksettiin CY:n puolison aiemmassa avioliitossa syntyneestä lapsesta, sillä perusteella, ettei lasta pidetty enää CY:n perheenjäsenenä sosiaaliturvakoodeksin (Code de la sécurité sociale) 269 ja 270 §:n, sellaisina kuin ne ovat muutettuina erityisesti sosiaaliturvakoodeksin muuttamisesta 23.7.2016 annetulla lailla, nojalla.

Conseil arbitral de la sécurité sociale (sosiaaliturva-asioiden alioikeus, Luxemburg) oli hyväksynyt kassaatiomenettelyn valittajan kanteen, jossa vaadittiin palauttamaan hänen hyväkseen maksettava perheavustus.

Conseil supérieur de la sécurité sociale muutti kyseistä ratkaisua ja totesi, että [Caisse pour l’avenir des enfants] oli lakkauttanut perustellusti CY:n perheavustuksen.

Kassaatiovalituksen perusteet

Valitusperusteet

Ensimmäinen valitusperuste: *sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 1 artiklan 1 alakohtaa ja 67 artiklaa, luettuina yhdessä asetuksen N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohdan sekä Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/38/EY 2 artiklan 2 alakohdan kanssa, on rikottu tai ainakin sovellettu virheellisesti tai ainakin tulkittu virheellisesti,*

koska valituksenalaisessa tuomiossa ei ole tulkittu laajasti rajatyöntekijän muun kuin biologisen lapsen elatuksesta huolehtimisen käsitettä, sellaisena kuin unionin tuomioistuin on sen tarkoittanut 2.4.2020 antamassaan tuomiossa Caisse pour l’avenir des enfants (Rajatyöntekijän puolison lapsi) (C-802/18, EU:C:2020:269),

vaikka sen olisi pitänyt soveltaa tätä laajaa tulkintaa ja myöntää rajatyöntekijälle hänen puolisonsa Claran lapsesta maksettavat perheavustukset”.

Toinen [valitusperuste koskee kansallista lainsäädäntöä.] [–]

Kolmas valitusperuste: oikeussääntöä on rikottu, tarkemmin sanottuna direktiivin 2004/38/EY 2 artiklan 2 alakohdan c alakohtaa on jätetty soveltamatta tai ainakin tulkittu virheellisesti tai ainakin sovellettu virheellisesti,

koska Conseil supérieur de la sécurité sociale on todennut, ettei kantaja huolehtinut lapsipuoltensa elatuksesta, ja poikennut direktiivin 2004/38/EY 2 artiklan 2 alakohdan c alakohdassa säädetystä huollettavana olevaa lasta koskevasta olettamasta,

vaikka kyseistä olettamaa sovelletaan kaikkiin alle 21-vuotiaisiin lapsiin”.

Neljäs valitusperuste: oikeussääntöä on rikottu, tarkemmin sanottuna sosiaaliturvakoodeksin 269 ja 270 §:ää, sellaisina kuin ne ovat muutettuina 23.7.2016 annetulla lailla ja sellaisina kuin niitä tulkitaan unionin tuomioistuimen 2.4.2020 antaman tuomion Caisse pour l’avenir des enfants (Rajatyöntekijän puolison lapsi) (C-802/18, EU:C:2020:269) perusteella, on jätetty soveltamatta tai ainakin tulkittu virheellisesti tai ainakin sovellettu virheellisesti,

koska Conseil supérieur de la sécurité sociale on todennut, ettei kantaja huolehtinut lapsipuoltensa elatuksesta eikä näyttänyt toteen osallistuvansa kaikkiin kotitalouden menoihin,

vaikka kantaja on toimittanut lukuisia asiakirjoja, jotka osoittavat hänen osallistuvan lapsen elatukseen, minkä myös toisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut, mutta hylännyt kuitenkin CY:n vaatimuksen”.

Viides [valitusperuste koskee kansallista lainsäädäntöä] [– –], **kuudes** [valitusperuste koskee kansallista lainsäädäntöä] [– –], **seitsemäs** [valitusperuste koskee kansallista lainsäädäntöä] [– –] ja

kahdeksas [valitusperuste koskee kansallista lainsäädäntöä.] [– –]

Cour [de cassationin (ylin tuomioistuin, Luxemburg)] näkemys

Euroopan unionin oikeuden aiempi tulkinta

Unionin tuomioistuin on todennut, että ”SEUT 45 artiklaa ja työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta unionin alueella 5.4.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että perheavustus, joka liittyy siihen, että rajatyöntekijä tekee palkkatyötä jossain jäsenvaltiossa, on kyseisessä määräyksessä ja kyseisessä säännöksessä tarkoitettu sosiaalinen etu.

– – Sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 1 artiklan i alakohtaa ja 67 artiklaa, luettuina yhdessä asetuksen N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohdan ja Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68

muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/38/EY 2 artiklan 2 alakohdan kanssa, on tulkittava siten, että ne ovat esteenä jäsenvaltion säännöksille, joiden nojalla rajatyöntekijät voivat saada perheavustusta, joka liittyy siihen, että he tekevät palkkatyötä kyseisessä jäsenvaltiossa, ainoastaan omista lapsistaan mutta eivät puolisonsa lapsista, joihin työntekijöillä ei ole vanhempi-lapsisuhdetta mutta joiden elatuksesta he huolehtivat, vaikka kaikilla kyseisessä jäsenvaltiossa asuvilla lapsilla on oikeus saada tämä avustus.” (tuomio 2.4.2020, Caisse pour l’avenir des enfants (Rajatyöntekijän puolison lapsi), C-802/18, EU:C:2020:269).

Unionin tuomioistuimen mukaan rajatyöntekijän on siis näytettävä toteen, että hän täyttää lapsen elatuksesta huolehtimista koskevan edellytyksen, jotta hän voi saada perheavustuksen puolisonsa lapsesta, johon hänellä ei ole vanhempi-lapsisuhdetta.

Vaikka unionin tuomioistuimen antama oikeudellinen vastaus koskee pelkästään rajatyöntekijän puolison lasta, perusteluista ilmenee, että samaa ratkaisua sovelletaan rajatyöntekijän rekisteröidyn kumppanin lapseen, jonka kanssa rajatyöntekijällä ei ole vanhempi-lapsisuhdetta (tuomio 2.4.2020, Caisse pour l’avenir des enfants (Rajatyöntekijän puolison lapsi), C-802/18, EU:C:2020:269, 51 ja 52 kohta).

Toisen oikeusasteen tuomioistuin, joka on käyttänyt tätä perustetta perustellessaan perheavustuksen poistamista koskevan päätöksen,

- on todennut implisiittisesti mutta väistämättä, että rajatyöntekijän ja lapsen äidin välisen avioliiton sekä rajatyöntekijän, hänen puolisonsa ja lapsen yhteisen kodin olemassaolosta esitetty näyttö, tarkasteltiin näitä todisteita yhdessä tai erikseen, ei osoita kyseisen edellytyksen täyttyvän,
- on todennut, että molemmilla biologisilla vanhemmilla oli resurssit osallistua lapsen elatukseen ja he myös osallistuivat siihen, sillä äiti harjoitti ammatillista toimintaa ja isä maksoi 150 euron elatusapua, minkä perusteella ”lapsen biologiset vanhemmat vastaavat lapsensa elatukseen liittyvistä kuluista”,
- on todennut, että kotitalouden kuluiksi katsottavia menoja (vesilaskut, energialaskut, asuntolainan kuukausilyhennykset), lapsen hyväksi käytettäviä määriä (lapsen puhelinliittymän kuukausimaksu, kannettavan tietokoneen osto, lapsen psykologisesta hoidosta aiheutuvat maksut) ja muita seikkoja (viestenvaihto, kireät välit biologiseen isään, rajatyöntekijän ja lapsen välinen hyvä suhde) koskeva näyttö ei osoita CY:n huolehtivan lapsen elatuksesta, sillä ei ole näytetty toteen, että ainoastaan rajatyöntekijä vastaisi näistä menoista, ja koska kyseessä olivat vain satunnaisista menoista kertyvät lisäkulut, ”etenkin kun huomioon otetaan edellä esitetyt objektiiviset seikat, joiden perusteella biologiset vanhemmat vastaavat lapsensa elatukseen liittyvistä kuluista”.

Unionin tuomioistuin on käyttänyt *elatuksesta huolehtimisen* käsitettä aluksi tarkoittaen, että rajatyöntekijä voi saada sosiaalisena etuna valtion maksamaa etuutta, kyseisessä tapauksessa korkeakouluopintoihin myönnettävää tukea, omalle lapselleen, jos hän jatkaa kyseisen lapsen elatuksesta huolehtimista (tuomio 26.2.1992, C-3/90, Bemini, ECLI:EU:C:1992:89, 25 ja 29 kohta; tuomio 8.6.1999, C-337/97, Meeusen, ECLI:EU:C:1999:284, 19 kohta; tuomio 14.6.2012, C-542/09, komissio v. Alankomaat, ECLI:EU:C:2012:346, 35 kohta ja tuomio 20.6.2013, C-20/12, Guirsch, ECLI:EU:C:2013:411, 39 kohta), mutta käsitettä ei ole määritelty kyseisissä tuomioissa.

Unionin tuomioistuin on täsmentänyt käsitettä ”*elatuksesta huolehtiminen*” niin ikään korkeakouluopintoihin myönnettävästä tuesta muodostuvan sosiaalisen edun yhteydessä silloin, kun kyseessä olevalla lapsella ei ole lapsi-vanhempisuhdetta rajatyöntekijään, toteamalla ensin, ettei tämä ”*edellyttänyt oikeutta elatusapuun*” (tuomio 15.12.2016, C-401/15–C-403/15, Depesme ym., ECLI:EU:C:2016:955, 58 kohta), minkä jälkeen se lisäsi, että ”*huollettavan perheenjäsenen asema ilmenee tosiasiallisesta tilanteesta. Kyse on perheenjäsenestä, jonka ylläpidosta työntekijä vastaa, eikä ole tarpeen määrittää, minkä vuoksi kyseiseen ylläpitoon on tarvetta, eikä pohtia sitä, kykeneekö asianomainen henkilö pitämään kyseisen perheenjäsenen tarpeista huolta tekemällä palkattua työtä*” (ibidem, 58 ja 59 kohta). Tästä se päätteli, että ”*huollettavan perheenjäsenen asema ilmenee tosiasiallisesta tilanteesta, jota jäsenvaltion ja tarvittaessa kansallisten tuomioistuimien on arvioitava. Rajatyöntekijän huollettavana olevan rajatyöntekijän perheenjäsenen asema voi siis ilmetä silloin, kun se koskee kyseisen työntekijän aviopuolison tai tunnustetun kumppanin lapsen tilannetta, sellaisista objektiivisista seikoista, kuten siitä, että kyseisellä työntekijällä ja opiskelijalla on yhteinen kotipaikka, ilman, että on tarpeen määrittää, minkä vuoksi rajatyöntekijä osallistuu opiskelijan elatukseen, tai esittää numeroin elatukseen osallistumisen täsmällistä laajuutta.*” (ibidem, 60 kohta).

Sitten unionin tuomioistuin sovelsi *elatuksesta huolehtimista* koskevaa perustetta siihen kysymykseen, voiko rajatyöntekijä saada perheavustuksen maksamisesta muodostuvaa sosiaalista etua lapsesta, jonka kanssa hänellä ei ole vanhempi-lapsisuhdetta, ja totesi ratkaisunsa perusteluissa, että ”*rajatyöntekijän lapsella, joka voi saada välillisesti viimeksi mainitussa säännöksessä tarkoitettuja sosiaalisia etuja, on ymmärrettävä tarkoitettavan paitsi lasta, jolla on lapsi-vanhempisuhte kyseiseen työntekijään, myös mainitun työntekijän aviopuolison tai rekisteröidyn kumppanin lasta, kun mainittu työntekijä huolehtii kyseisen lapsen elatuksesta. Unionin tuomioistuimen mukaan viimeksi mainittu vaatimus johtuu tosiasiallisesta tilanteesta, jota hallinnon ja tarvittaessa kansallisten tuomioistuimien on arvioitava asianomaisen henkilön esittämän näytön perusteella ilman, että niiden on tarpeen määrittää syyt tälle elatukselle tai esittää numeroin elatukseen osallistumisen täsmällistä laajuutta*” (em. unionin tuomioistuimen tuomio 2.4.2020, 50 kohta). Unionin tuomioistuin täsmensi itse asiassa, ”että lapsen biologinen isä ei maksa elatusapua lapsen äidille. Vaikuttaa siis siltä, että FV, joka on HY:n äidin puoliso, huolehtii tämän lapsen elatuksesta, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on kuitenkin tarkistettava”

(tuomio 2.4.2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Rajatyöntekijän puolison lapsi), C-802/18, EU:C:2020:269, 52 kohta).

Unionin tuomioistuin katsoi vielä, että ”rajatyöntekijän perheenjäsenen, joka voi välillisesti hyötyä yhdenvertaisesta kohtelusta asetuksen N:o 492/2011 7 artiklan 2 kohdan nojalla, käsite vastaa direktiivin 2004/38 2 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettua perheenjäsenen käsitettä, johon kuuluvat aviopuoliso tai kumppani, jonka kanssa unionin kansalainen on rekisteröinyt parisuhteen, kansalaisen alle 21-vuotiaat tai hänestä riippuvaiset jälkeläiset suoraan etenevässä polvessa sekä aviopuolison tai kumppanin jälkeläiset suoraan etenevässä polvessa. Unionin tuomioistuin on tältä osin ottanut erityisesti huomion direktiivin 2014/54 johdanto-osan ensimmäisen perustelukappaleen, 1 artiklan ja 2 artiklan 2 kohdan” (tuomio 2.4.2020, Caisse pour l'avenir des enfants (Rajatyöntekijän puolison lapsi), C-802/18, EU:C:2020:269, 51 kohta).

Cour de cassation päätelee edellä esitetyn perusteella ensinnäkin, että sen täsmentäminen, että *elatuksesta huolehtimisen* käsite johtuu tosiasiallisesta tilanteesta, ei merkitse sitä, että kyseessä olisi puhtaasti tosiseikkoihin perustuva käsite, johon unionin tuomioistuin ja Cour de cassation eivät voisi kohdistaa valvontaa, vaan kyseistä ilmaisua on käytetty sen seikan painottamiseksi, että tätä käsitettä arvioitaessa ei oteta huomioon lapsen mahdollista oikeutta elatusapuun, kuten tuodaan nimenomaisesti esille 15.12.2016 annettussa tuomiossa Depesme ym. (C-401/15–C-403/15, ECLI:EU:C:2016:955, 58 kohta).

Cour de Cassation päätelee edellä esitetyn perusteella toiseksi, että *elatuksesta huolehtimisen* käsite sosiaalisten etujen saamiseen liittyvän lainsäädännön yhteydessä on unionin oikeuden itsenäinen käsite, joka edellyttää yhtenäistä soveltamista ja tulkintaa.

Tällaista yhtenäistä tulkintaa ei ole tällä hetkellä varmistettu tarkasteltavina olevista seikoista esille nousevien kysymysten kannalta.

Cour de cassation pohtii tältä osin, miten laajasti 15.12.2016 annettussa tuomiossa Depesme ym. (C-401/15–C-403/15, ECLI:EU:C:2016:955, 60 kohta) mainittu esimerkki *objektiivisista seikoista, kuten siitä, että kyseisellä työntekijällä ja opiskelijalla on yhteinen kotipaikka*, vaikuttaa, yhtäältä sen kysymyksen kannalta, otetaanko kyseinen seikka esille pelkkänä esimerkkinä vai päinvastoin edellytyksenä, jolloin on selvitettävä, onko kyseessä riittävä vai välttämätön edellytys, ja toisaalta sen kysymyksen kannalta, onko yhteisen kodin rahoittamistavalla merkitystä niin, että on selvitettävä, osallistuuko rajatyöntekijä kodin rahoittamiseen osittain vai rahoittaako hän sen kokonaan.

Niiden lapsen tarpeiden osalta, joiden täyttämistä rajatyöntekijä huolehtii ja jotka on otettava huomioon, Cour de cassation pohtii, onko huomioon otettava ainoastaan lapsen ravitsemustarpeet ja hänen toimeentuloonsa liittyvät perustarpeet (ruoka, vaatteet, asuminen, koulutus jne.) vai onko huomioon otettava yleisesti mitkä tahansa menot, kuten vapaa-ajan menot tai muut ei-

välttämättömät menot (matkapuhelin, ravintolaruokailut, ajokortti jne.) tai jopa tiettyyn elintasoon kuuluvat ”ylellisyysmenot” (elektronisten laitteiden ostaminen säännöllisesti, lomamatkat kaukomaihin jne.).

Cour de cassation pohtii tavoista, joilla rajatyöntekijä huolehtii lapsen elatuksesta, onko rajatyöntekijän osallistuttava lapsen elatukseen suoraan lapselle osoitettavilla rahamääräisillä maksuilla vai voiko elatukseen osallistuminen tapahtua lapsen edun mukaisten menojen muodossa. Samassa yhteydessä nousee esille kysymys siitä, onko menon aiheuduttava tietyn yksittäisen edun – jopa ainoastaan lapsen edun – vuoksi, kuten Parquet général (syyttäjäviranomaisen) vaikuttaa esittävän, vai otetaanko huomioon perheyksikön yhteisen edun mukaiset menot (asuntolainan kuukausilyhennykset, vuokrat, yhteisesti käytettävien laitteiden hankinta jne.). Konkreettisten tapojen osalta esille nousee myös kysymys siitä, onko menojen, joista rajatyöntekijä on vastannut lapsen elatuksesta huolehtimiseksi, oltava jokseenkin säännöllisiä [– –] tai toistuvia (asuntolaina, vuokra, sähkö- ja lämmityskulut, puhelinlaskut jne.) vai otetaanko huomioon myös kertaluonteisista menoista (satunnaiset vaateostokset jne.) huolehtiminen. Kun otetaan huomioon, että unionin tuomioistuin on täsmentänyt, että tosiasiallisen tilanteen arvioinnin yhteydessä ei tarvitse määrittää syitä, joiden vuoksi rajatyöntekijä osallistuu elatukseen, eikä esittää tämän osallistumisen täsmällistä laajuutta numeroin (tuomio 15.12.2016, Depesme ym., C-401/15–C-403/15, ECLI:EU:C:2016:955, 64 kohta, ja tuomio 2.4.2020, Caisse pour l’avenir des enfants (Rajatyöntekijän puolison lapsi), C-802/18, EU:C:2020:269, 50 kohta), Cour de cassation pohtii, onko huomioon otettava kaikki osallistuminen – vähäinenkin – vai onko osallistuminen oltava jossain määrin merkittävää, ja jos on, onko tätä perustetta arvioitava suhteessa lapsen tarpeisiin vai suhteessa rajatyöntekijän taloudelliseen tilanteeseen.

Myös varojen alkuperä voi herättää kysymyksiä, koska toisinaan rajatyöntekijällä on puolisonsa tai rekisteröidyn kumppaninsa, joka on lapsen vanhempi, kanssa yhteinen pankkitili, josta on maksettu menoja, joilla pyritään osoittamaan tuomioistuimenmenettelyssä, että lapsen *elatuksesta huolehtimisen* edellytys täyttyy, mutta rajatyöntekijä ei ole ainoa kyseiselle tilille varoja tallettava henkilö, eikä hän osoita, miten paljon varoja hän kyseiselle tilille tallettaa, jolloin esille nousee kysymys siitä, onko lapsen tarpeisiin käytetty osuus peräisin rajatyöntekijältä.

Cour de cassation pohtii vielä, miten laajasti unionin tuomioistuimen 15.12.2016 antamassaan tuomiossa Depesme (C-401/15–C-403/15, ECLI:EU:C:2016:955, 62 kohta) tekemä täsmennys siitä, että ”*unionin lainsäätäjät katsoo, että lasten oletetaan joka tapauksessa olevan huollettavia 21-vuotiaiksi saakka*”, vaikuttaa: onko rajatyöntekijän katsottava huolehtivan jokaisen alle 21-vuotiaan lapsen tarpeista pelkästään lapsen iän perusteella vai yhdistettynä muihin tekijöihin.

Sitten on tarkasteltava kysymystä vanhempien osallistumisesta lapsen tarpeista huolehtimiseen. Lain mukaan vanhemmilla on elatusvelvollisuus, toisin kuin rajatyöntekijällä, jolla tällaista velvollisuutta ei ole. Viimeksi mainitun kohdalla lapsen *elatuksesta huolehtimisen* peruste edellyttää sen sijaan tosiseikkojen

arviointia. Näin ollen on selvítettävä, onko rajatyöntekijän osallistumisen poissulkemiseksi riittävää todeta vanhempien elatusvelvollisuuden olemassaolo ja laajuus vai onko lisäksi varmistuttava siitä, että vanhempien elatusvelvollisuus on asetettu asianmukaiselle tasolle ja että vanhemmat täyttävät elatusvelvollisuutensa tosiasiallisesti niin, että rajatyöntekijän täydentävä osuus tai lisäosuus on tarpeeton. Jos elatusapu jätetään tosiasiasa maksamatta, tulee pohdittavaksi, onko aiheellista tarkistaa, onko rajatyöntekijän puoliso tai rekisteröity kumppani vähintäänkin yrittänyt hakea pakkotäytöntöpanoa ja paikkaako rajatyöntekijän osuus lopulta sitä, että jompikumpi vanhemmista laiminlyö elatusvelvollisuutensa. Elatusavun ja sen riittävän määrän osalta sillä, onko elatusavusta määrännyt tuomioistuin vai onko siitä sovittu vanhempien kesken, voi olla vaikutusta. Nämä seikat voivat liittyä edellä esitettyyn kysymykseen siitä, mitkä lapseen liittyvät menot on otettava huomioon. Jos huomioon otetaan vain lapsen ravitsemusmenot ja hänen toimeentulonsa kannalta välttämättömät menot, vanhempien elatusvelvollisuus kattaa lähtökohtaisesti nämä tarpeet ja tekee rajatyöntekijän täydentävästä osuudesta tai lisäosuudesta merkityksettömän näiden tarpeiden kattamisen kannalta.

Suhteista lapsen toiseen vanhempaan on pohdittava vielä, onko tarpeen tutkia, millä kaavalla lapsi oleskelee vuorotellen vanhempiensa luona, sillä laaja tapaamisoikeus tai vuoroasumisjärjestely voi johtaa siihen, että toinen vanhemmista täyttää elatusvelvollisuutensa lähtökohtaisesti enemmän luontoissuorituksin, mikä vähentää rajatyöntekijän mahdollista tarvetta vastata lapsen tarpeiden täyttämistä.

Kaikkia näitä kysymyksiä tarkasteltaessa on otettava lähtökohtaisesti huomioon taustalla vaikuttava periaate, jonka mukaan työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta annettuja oikeussääntöjä on tulkittava laajasti (tuomio 15.12.2016, Depesme ym., C-401/15–C-403/15, ECLI:EU:C:2016:955, 58 kohta), sekä tällaisen laajan tulkinnan periaatteen mahdolliset rajat.

Näiden seikkojen perusteella Cour de cassation on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle tämän välipäätöksen päätösosassa esitetyt, unionin oikeuden soveltamisalaa koskevat ennakkoratkaisukysymykset.

Näillä perusteilla

Cour de cassation

[– –] [esittää] Euroopan unionin tuomioistuimelle seuraavat kysymykset:

1. a) Onko lapsen *elatuksesta huolehtimisen* edellytystä, johon unionin oikeuteen kuuluvissa oikeussäännöistä tarkoitettu perheenjäsenen asema perustuu, sellaisena kuin se ilmenee unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä, joka koskee työntekijöiden vapaata liikkuvuutta sekä rajatyöntekijän sosiaalista etua, joka liittyy siihen, että rajatyöntekijä tekee palkkatyötä jäsenvaltiossa, puolisonsa tai rekisteröidyn kumppaninsa lapsesta, jonka kanssa hänellä ei ole vanhempi-lapsisuhdetta, kun kyseistä edellytystä tulkitaan erikseen tai yhdessä sen

periaatteen kanssa, että työntekijöiden vapaan liikkuvuuden takaamiseksi annettuja oikeussääntöjä on tulkittava laajasti, tulkittava niin, että se täyttyy, ja näin ollen niin, että se antaa oikeuden saada sosiaalisen edun,

- pelkästään sillä perusteella, että rajatyöntekijä ja lapsen vanhempi ovat naimisissa tai rekisteröineet parisuhteensa
- pelkästään sillä perusteella, että rajatyöntekijällä ja lapsella on sama koti- tai asuinpaikka
- pelkästään sillä perusteella, että rajatyöntekijä vastaa yleisesti mistä tahansa lasta hyödyttävästä menosta, vaikka
- meno kattaa muita kuin välttämättömiä tarpeita tai ravitsemustarpeita
- meno suoritetaan kolmannelle ja se hyödyttää lasta vain välillisesti
- meno ei ole yksin tai nimenomaisesti lapsen edun mukaisesti, vaan hyödyttää koko kotitaloutta
- meno on vain satunnainen
- meno on vähäisempi kuin meno, josta lapsen vanhemmat vastaavat
- meno on vain hyvin vähäinen lapsen tarpeet huomioon ottaen pelkästään sillä perusteella, että menot maksetaan rajatyöntekijän ja hänen puolisonsa tai rekisteröidyn kumppaninsa, joka on lapsen vanhempi, yhteiseltä tililtä, ilman että huomioon otetaan tilillä olevien varojen alkuperää
- pelkästään sillä perusteella, että lapsi on alle 21-vuotias?

1. b) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi, onko *elatuksesta huolehtimisen* edellytystä tulkittava niin, että se täyttyy, ja näin ollen niin, että se antaa oikeuden saada sosiaalisen edun, kun kyseessä on kaksi tai useampia näistä olosuhteista?

2. Onko lapsen *elatuksesta huolehtimisen* edellytystä, johon unionin oikeuteen kuuluvissa oikeussäännöistä tarkoitettu perheenjäsenen asema perustuu, sellaisena kuin se ilmenee unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä, joka koskee työntekijöiden vapaata liikkuvuutta sekä rajatyöntekijän sosiaalista etua, joka liittyy siihen, että rajatyöntekijä tekee palkkatyötä jäsenvaltiossa, puolisonsa tai rekisteröidyn kumppaninsa lapsesta, jonka kanssa hänellä ei ole vanhempi-lapsisuhdetta, kun kyseistä edellytystä tulkitaan erikseen tai yhdessä sen periaatteen kanssa, että työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta annettuja oikeussääntöjä on tulkittava laajasti, tulkittava niin, ettei se täyty, ja näin ollen niin, että se sulkee pois oikeuden saada sosiaalista etua,

- pelkästään sillä perusteella, että lapsen vanhemmilla on elatusvelvollisuus, riippumatta siitä,

- onko kyseinen elatusapu vahvistettu tuomioistuimessa vai vanhempien kesken sopimalla
- minkä suuruiseksi elatusapu on vahvistettu
- maksaako elatusvelvollinen elatusapuvelkansa tosiasiallisesti
- paikkaako rajatyöntekijän osuus sen, että lapsen vanhempi laiminlyö elatuksen
- pelkästään sillä perusteella, että lapsi oleskelee säännöllisesti tapaamisoikeuden nojalla tai vuoroasumisen tai muun järjestelyn yhteydessä toisen vanhemman luona?

Asian käsittelyä lykätään, kunnes Euroopan unionin tuomioistuin on antanut ratkaisun.

[– –]